

Viitorul cetății marelui Împărat

Prefață la ediția în limba germană

Aici apar sub formă de carte articolele mele publicate în periodicul pentru studiu biblic „Hilfe und Nahrung”. Aceasta este o bucurie deosebită pentru mine, deoarece de fapt este prima mea lucrare. Articolele au apărut deja în limba olandeză începând cu luna octombrie 1969 în periodicul „De Morgenster” (editat de fundația „Uit het Woord der Waarheid” în Winschoten, Olanda), înainte ca eu să fi scris vre-o carte. Cu regret în limba olandeză articolele nu au apărut niciodată sub formă de carte, și de aceea mă bucur, că acum are loc aceasta în limba germană, așa că un nou cerc de cititori poate lua cunoștință de conținutul acestor articole. Sunt convins că fiecare zi dovedește din nou că s-a apropiat timpul revenirii Domnului Isus – și cu aceasta și timpul evenimentelor cu totul deosebite, care vor avea loc în Ierusalim și în jurul Ierusalimului. Conștiința că noi trăim într-o epocă foarte deosebită, ar trebui să ne facă să așteptăm cu credincioșie pe Domnul Isus și să-I slujim cu zel în timpul scurt care ne mai rămâne. Domnul să folosească această carte și s-o facă să fie spre binecuvântare pentru mulți! Aceasta este rugăciunea mea sinceră și insistentă.

De Bilt (Olanda), în octombrie 1977.

1. PREISTORIE

Introducere

Nu există nici un oraș în lume care mă captivează mai mult decât Ierusalimul. El este un oraș vechi de mai mult de 3500 de ani; este unul din orașele cele mai vechi, pe care noi le cunoaștem, un oraș care a cunoscut cea mai mare bogăție, dar și cea mai mare nenorocire – distrus și permanent iarăși în floare, călcat în picioare și totuși readus iarăși la viață, un oraș, care tocmai în acești ani stă în centrul intereselor mondiale din cauza minunilor pe care le înfăptuiește acolo vechiul popor iudeu. Un oraș în care se întâlnesc culturi străvechi, unde de secole se intersectează marile artere comerciale, un oraș, care cu adevărat este în mijlocul pământului (Ezechiel 38,12), care realmente este așezat în mijlocul națiunilor și de jur împrejurul lui sunt țări (Ezechiel 5,5). Dar nu vechimea mare sau poziția geografică a acestui oraș mă atrage în primul rând, și nici rolul pe care îl joacă în istoria lumii sau în evoluțiile politice actuale. Ceea ce mă captivează în primul rând este locul deosebit pe care îl ocupă acest oraș minunat în istoria de mântuire a lui Dumnezeu cu lumea aceasta, în planurile și hotărârile Celui Atotputernic. Scena, pe care se desfășoară aceste planuri și aceste hotărâri, este pământul – dar toate pornesc din teritoriul care potrivit gândurilor lui Dumnezeu este punctul central al pământului; Palestina cu centrul minunat Ierusalim, cetatea lui Dumnezeu (Psalm 48,1). Cine studiază Biblia, și în mod deosebit prorocii, va constata curând că acest oraș constituie cu adevărat centrul căilor lui Dumnezeu, nu numai în trecut, ci în mod deosebit și în viitor. Și tocmai în timpul în care Ierusalimul se pregătește pentru evenimentele cele mai profunde și mai zguduitoare, care vor veni peste el, noi ar trebui să cunoaștem locul pe care Dumnezeu l-a rânduit pentru acest oraș. Mai mult ca oricând, creștinii din zilele noastre au

nevoie de cercetarea prorociilor, ca să înțeleagă și să realizeze practic poziția lor față de lume, de iudei și față de statul iudeu, față de evoluțiile în creștinătate, față de viitorul Adunării, față de așteptarea venirii foarte apropiate a Domnului, față de necesitatea vitală de vestire a Evangheliei și față de o viață sfințită. Sau exprimat altfel: noi trebuie să ne îndreptăm atenția în mod deosebit spre două lucruri: în primul rând spre adevăratul caracter al Adunării lui Dumnezeu și a felului în care el trebuie să se reveleze în timpul actual; aceasta este în legătură cu noul Ierusalim (Apocalipsa 21,2.9.10) și cu Ierusalimul ceresc, care este acolo sus (Evrei 12,22; Galateni 4,26), și în al doilea rând spre adevăratul caracter al lumii acesteia, spre viitorul în întâmpinarea căruia merge ea și în care Israel va ocupa un poziție centrală. În aceasta este punctul central, în jurul căreia toate se vor învârti, vechiul Ierusalim pământesc, care este pe pământ (compară cu Galateni 4,24-26).

Noi vrem deci să ne ocupăm acum cu acest Ierusalim ca loc, asupra căreia se concentrează căile lui Dumnezeu cu pământul. Deoarece în Biblie ne sunt descrise căile lui Dumnezeu, vrem să ne ocupăm aproape exclusiv cu ceea ce Sfânta Scriptură face cunoscut despre acest oraș. Trecutul și viitorul aparțin împreună – noi putem înțelege pe unul numai din celălalt. În studiile noastre trebuie de aceea să mergem înapoi la începutul pe care ni-l face cunoscut Biblia despre acest oraș, și apoi foarte pe scurt să ne ocupăm cu unele puncte principale ale istoriei acestui oraș, care sunt esențiale ca să înțelegem viitorul lui. Viitorul acestui oraș se îndreaptă spre un țel final mare: guvernarea Marelui Împărat într-un oraș (Matei 5,35) în timpuri de restaurare a tuturor lucrurilor, despre care Dumnezeu a vorbit prin gura prorocilor Săi sfinți din vechime (Faptele Apostolilor 3,21). Abia atunci Ierusalimul va fi cu adevărat „Cetatea păcii”, când Prințul păcii va domni în mijlocul lui în dreptate și neprihănire (Isaia 9,6.7).

Istoria cea mai veche a orașului

Este foarte remarcabil, că la începutul istoriei Ierusalimului noi găsim două modele clare despre Domnul Isus, care arată deja spre viitorul glorios al acestui oraș. În primul rând vedem în Geneza 14 persoana lui Melchisedec, împăratul din Salem (Ierusalimul de mai târziu), care, comparat cu Fiul lui Dumnezeu, este preot pentru totdeauna (Evrei 7,1-3). El este un model al Domnului Isus ca Împărat și Preot, așa cum va fi El în mod deosebit în timpul Împărăției de o mie de ani a păcii (Zaharia 6,13; Psalm 110,4). În al doilea rând, ce noi găsim despre Ierusalim, stă în Geneza 22, unde Avraam a jertfit pe fiul său Isaac în țara Moria pe un munte; și deoarece noi știm că Solomon a clădit Templul pe muntele Moria, trebuie deci ca și acest eveniment să se regăsească în Ierusalimul de mai târziu. Vedem în începutul istoriei acestui oraș un indiciu spre domnia Domnului, dar și spre evenimentul îngrozitor, când Mesia va fi prins în cuie pe o cruce în afara porților Ierusalimului, un eveniment care mai mult decât toate celelalte a decis viitorul și soarta Ierusalimului. După aceea găsim foarte puține lucruri despre Ierusalim. Orașul s-a numit mult timp „Iebus” și a fost locuit de o seminție canaanită, iebusiții, până în momentul când David a cucerit acest oraș și a făcut din el reședința lui. Începând de atunci orașul poartă numele „cetatea lui David”. El l-a extins foarte mult și l-a întărit, așa că Ierusalimul a devenit cu adevărat capitala demnă a statului Israel. O perioadă de timp foarte deosebită a început când David s-a hotărât să ducă chivotul legământului la Ierusalim. Vreau să mă ocup mai detaliat cu aceasta, deoarece acest eveniment are

însemnătate mare în legătură cu istoria mântuirii a lui Dumnezeu și de asemenea este un model al evenimentelor viitoare în legătură cu Sionul.

Când Dumnezeu a călăuzit poporul prin pustie, El a dăruit poporului cortul întâlnirii, ca să poată locui în mijlocul poporului Său între heruvimii de pe capacul ispășirii, care era pe chivot (2 Samuel 7,6). Însă cortul întâlnirii era un cort și nu o locuință fixă, deci mobilă și adaptată la pelerinajul poporului. De aceea Dumnezeu a făcut cunoscut, că în țara făgăduinței poporul, care nu se va mai deplasa încoace și încolo, ci va locui acolo în pace, va avea un loc fix pentru serviciul divin. Acolo a vrut Iehova să-Și așeze Numele și să aibă o locuință fixă în mijlocul izraeliților. Acest loc este descris în cartea Deuteronom capitolul 12. După ce toate slujbele idolești vor fi îndepărtate din țară, poporul va găsi un loc, un loc ales de Dumnezeu, care totuși nu este numit cu numele, unde va putea să aducă jertfe Dumnezeului lui. Izraeliții vor trebui să caute aceste loc. După ce ei vor avea liniște din partea tuturor dușmanilor lor, Dumnezeu va pregăti acest loc, ca să locuiască în mijlocul poporului și să-l facă punctul central al domniei Lui. Când apoi poporul a ajuns efectiv în țară, câțva timp mai târziu cortul întâlnirii – de fapt din motive cu totul practice – a fost instalat în Șilo (Iosua 18,1). Începând din acest moment Șilo a devenit locul unde veneau izraeliții să întâlnească pe Dumnezeu (1 Samuel 1,3). Acolo se aduceau jertfele și era exercitată slujba preoțească. Dar nu putea să fie locul definitiv al adorării, căci era încă un cort, care purta caracterul temporal și schimbător. Însă în așteptarea unui loc fix, poporul venea permanent la locul unde stătea chivotul legământului (Iosua 18,1; Judecători 20,26-28), ca să se apropie de Dumnezeu. Noi știm însă, că pentru mijlocirea între Dumnezeu și popor Dumnezeu a hotărât pe fiii lui Aaron, aceștia sunt preoții. Și noi mai știm cum preoțimea a eșuat totalmente. Aceasta a fost așa deja în pustie, și cu mult mai mult a fost așa în țară. Casa lui Eli a decăzut, și Dumnezeu a trebuit s-o înlăture, dar în același timp El a ales un alt preot după inima Lui (1 Samuel 2,35), Țadoc, din familia Eleazar (2 Samuel 8,17; 1 Cronici 24,3). Preoția lui Țadoc trebuia să fie veșnică, da, în Împărăția de o mie de ani fiii lui Țadoc vor exercita din nou slujba preoțească (Ezechiel 40,46; 43,19; 44,15). În perioada interimară, până va veni Țadoc, Dumnezeu a trezit un proroc, și anume pe Samuel. Vedem de asemenea cum chivotul legământului a fost luat în luptă de către cei doi fii păcătoși ai lui Eli și acesta a fost luat pradă de filistenii. Acesta este un moment așa de important în istoria lui Israel, că noi nu trebuie să-i subapreciem însemnătatea. Ce a spus soția lui Fineas, când a auzit de marea nenorocire care a lovit pe Israel? „S-a dus slava din Israel, căci chivotul lui Dumnezeu este luat!” (1 Samuel 4,22). Slava lui Iehova locuia în mijlocul lui Israel pe capacul ispășirii al chivotului (Exod 25,22; 40,34-38; Levitic 16,2; Iosua 7,6). Chivotul era punctul central al slujbelor divine ale lui Israel. Când chivotul a fost dus, realmente slava lui Iehova S-a îndepărtat din Israel. „I-Cabod” stătea scris pe popor: „Nu mai e slavă”. Într-un anumit sens Dumnezeu plecase din mijlocul poporului Său, și când nu după mult timp chivotul s-a reîntors în țară, totuși slava lui Iehova nu S-a reîntors mai devreme, până când Solomon I-a construit o casă (2 Cronici 7,2). A dispărut slava, a dispărut chivotul, a dispărut locul pe care Șilo îl ocupa în mijlocul lui Israel. Șilo nu mai putea să fie punctul central al domniei lui Dumnezeu. „Duceți-vă dar la locul care Îmi fusese închinat la Șilo, unde pusesem la început să locuiască Numele Meu și vedeți ce i-am făcut, din cauza răutății poporului Meu Israel.” (Ieremia 7,12.14; 26,6.9). În aceste împrejurări Dumnezeu a trebuit să dea la o parte Șilo. Israel a dat înapoi și s-a comportat „cu necredincioșie, ca și părinții lor ... L-au provocat la mânie prin înălțimile lor ... Dumnezeu a auzit și S-a mâniat și

S-a dezgustat de tot de Israel. A părăsit locuința lui în Șilo, cortul în care locuia între oameni” (Psalm 78,56-60). S-a dus slava și locul unde avea loc serviciul divin!

Alegerea Sionului ca loc al domniei regale și al serviciului divin

Unde au rămas făgăduințele lui Dumnezeu, care a făgăduit un loc sfânt și un loc al serviciului divin? În 1 Samuel 4 nu a mai rămas nimic din aceasta. Dar „darurile de har și chemarea lui Dumnezeu sunt fără schimbare” (Romani 11,29). Și Dumnezeu împlinește făgăduințele Sale la timpul Său și în felul Său. Acolo unde Israel a ratat, acolo Dumnezeu instalează o nouă mărturie, și anume prin omul după inima Sa. Mai întâi poporul ia încă într-adevăr dreptul în propriile mâini: în locul slavei și autorității, care s-au îndepărtat de la Israel, ei cer un împărat, așa cum aveau națiunile care îi înconjurau (1 Samuel 8). „Ei au cerut apoi un împărat. Și, timp de patruzeci de ani, Dumnezeu le-a dat pe Saul, fiul lui Chis, din seminția lui Beniamin; apoi l-a înlăturat și le-a ridicat împărat pe David, despre care a mărturisit, zicând: „Am găsit pe David, fiul lui Iese, om după inima Mea, care va împlini toată voia Mea”” (Faptele Apostolilor 13,21.22; Psalm 89,20; 1 Samuel 13,14). Minunat moment! Căci acest David – și urmașii lui până în veșnicie – va fi locțiitorul lui Dumnezeu pe pământ; el va fi centrul domniei lui Dumnezeu în Israel și începând de acolo peste toată lumea. Și nu numai aceasta: Cu această împărăție veșnică leagă Dumnezeu pentru veșnicie și locul fix al adorării, locul unde locuiește slava lui Dumnezeu pe pământ. Sion, cetatea lui David, devine totodată cetatea lui Dumnezeu (Psalm 48,1). După înlăturarea lui Eli Dumnezeu alege pe preotul Țadoc, după înlăturarea lui Saul Dumnezeu alege pe împăratul David, și după înlăturarea lui Șilo Dumnezeu alege Sionul, cetatea lui David. „A părăsit locuința lui din Șilo, cortul în care locuia între oameni. ... Atunci Domnul S-a trezit ca unul care a dormit, ... Însă a respins cortul lui Iosif și n-a ales seminția lui Efraim, ci a ales seminția lui Iuda, Muntele Sionului, pe care-l iubește. Și-a zidit sfântul locaș ca locurile preainalte, ca pământul pe care l-a întemeiat pe veci. A ales pe robul Său David și l-a luat de la staulele de oi; l-a luat din urma oilor care alăptau, ca să pască pe poporul Său Iacov și pe Israel, moștenirea Sa. Și David i-a păstorit potrivit cu integritatea inimii lui și i-a condus cu priceperea mâinilor lui” (Psalm 78,60-72). Așa cum Melhisedec, primul împărat biblic din Ierusalim, era într-un anumit sens preot veșnic, tot așa Dumnezeu a legat și în David pentru veșnicie locul Său sfânt din Sion cu regalitatea lui David. Paralela o vedem în Psalm 76,2: „Cortul lui este în Salem și locuința Lui în Sion.”

Toată evoluția căilor lui Dumnezeu cu poporul Său este exprimată de fapt deja de la începutul lor în cântarea Anei. În profeția frumoasă ea cântă căile lui Dumnezeu cu Israel până în viitorul îndepărtat. „Căci ai Domnului sunt stâlpii pământului” (1 Samuel 2,8). Lui Îi aparține pământul, așa cum se va vedea în chip desăvârșit în Împărăția de o mie de ani a păcii, care va veni. Atunci cei păcătoși vor muri, și sfinții lui Dumnezeu vor fi ocrotiți. Atunci Domnul va judeca pământul și va da Împăratului Său putere și va înălța tăria lui Mesia al Său (Unsul Său) (versetele 9 și 10). Ce va fi Hristos în Împărăția păcii, găsim împlinit deja principial în cartea Samuel la David. David este subiectul mare al acestei cărți. Hristos este Fiul cel mare al lui David, marele Împărat-Preot. Acest gând marchează istoria lui David. Când David aduce chivotul legământului în Sion, prin aceasta Sionul a devenit pentru veșnicie cetatea lui Dumnezeu, care este legată cu casa lui David. Dumnezeu Însuși îi făgăduiește lui David această legătură veșnică. »Când ți se vor împlini zilele ... îți voi ridica

1. Preistorie

---

un urmaș după tine ... și-i voi consolida împărăția. El este cel ce va zidi Numelui Meu o casă și voi consolida pe vecie scaunul de domnie al împărăției lui. Eu îi voi fi Tată și el Îmi va fi fiu.” (2 Samuel 7,12-14). Dacă cineva gândește că tronul împărătesc al lui David acum este încă neocupat și va rămâne neocupat, atunci el nu cunoaște Scriptura. „Căci așa vorbește Domnul: ,David nu va fi lipsit niciodată de un urmaș care să stea pe scaunul de domnie al casei lui Israel” (Ieremia 33,17). Și cine va fi acest om? Epistola către Evrei capitolul 1 versetul 5 dă răspunsul la aceasta, unde apostolul aplică această prorocie din 2 Samuel 7,14 la Domnul Isus. Acesta este Fiul lui David, care va sta pe tronul lui Israel și care cândva va împli prorocia din Psalmul 132: „Domnul a jurat lui David în adevăr și nu Se va întoarce de la ce a jurat: ,Voi pune pe scaunul tău de domnie un rod din trupul tău ... Căci Domnul a ales Sionul, l-a dorit ca locuință a Sa: Acesta este locul Meu de odihnă pe vecie; aici voi locui, căci l-am dorit. ... Acolo voi face să crească puterea lui David; am pregătit o candelă unsului Meu. Voi îmbrăca în rușine pe vrăjmașii lui; și coroana lui va străluci pe el” (versetele 11-18). Și aici vedem iarăși Sionul legat cu David, și în mod deosebit în Împărăția păcii. „În zilele acelea și în timpul acela voi face să răsară lui David un Vlăstar drept; și El va înfăptui dreptatea și judecata în țară. În zilele acelea, Iuda va fi mântuit și Ierusalimul va locui în siguranță. ... David nu va fi lipsit niciodată de un urmaș care să stea pe scaunul de domnie al casei lui Israel. Nici preoții, leviții, nu vor lipsi înaintea Mea de urmași care să aducă arderi-de-tot, să ardă darurile de mâncare și să aducă jertfe în toate zilele” (Ieremia 33,15-18).

Muntele harului

În felul acesta Sionul devine muntele al doilea, care joacă un rol în istoria lui Israel. Primul munte este Sinai, și în ce privește caracterul lui el stă în opoziție directă cu Sionul. Pe muntele Sinai a fost dată Legea, care era pentru popor un îndrumător (Galateni 3,24), norma căreia Dumnezeu a supus poporul. Muntele Sion este însă muntele harului, locul unde Dumnezeu a oprit judecata asupra lui Israel (ciuma de trei zile) și unde David a ridicat un altar ca mulțumire. Este locul care mărturisește despre făgăduințele de neschimbat ale lui Dumnezeu, care sunt veșnice și nu se schimbă prin necredința sau eșecul omului; locul unde Dumnezeu a pus pe Împăratul Său (Psalm 2,6-12) și unde stă Locul preasfânt al Său. Sionul este locul de care rămășița este permanent legată, rămășița pe care Dumnezeu o va alcătui în timpul de decădere, în opoziție cu Sinai, locul Legii și judecării. Acest contrast este exprimat clar în epistola către Evrei capitolul 12: „Voi nu v-ați apropiat de un munte care nu se putea atinge și care era cuprins de foc, nici de negură, nici de întuneric, nici de furtună, nici de sunetul de trâmbiță, nici de glasul care vorbea în așa fel încât cei care l-au auzit au cerut să nu li se mai vorbească, pentru că nu puteau să sufere ce li se poruncise ... ci v-ați apropiat de Muntele Sionului și de cetatea Dumnezeului celui viu, Ierusalimul ceresc” (Evrei 12,18-22). Vedem aici rămășița creștină a poporului Israel, despărțită de mulțimea necredincioasă (Evrei 13,12-24). În viitor va fi o altă rămășiță din Israel: iudeii, care au trecut prin necazul cel mare. „Apoi m-am uitat și iată, Mielul stătea pe Muntele Sion; și împreună cu El stăteau o sută patruzeci și patru de mii care aveau scris pe frunte Numele Său și Numele Tatălui Său” (Apocalipsa 14,1). Ei poartă caracterul acelora pe care noi îi găsim în Psalmul 125: „Cei ce se încred în Domnul sunt ca Muntele Sionului, care nu se clatină, ci stă întărit pe vecie”, și în Psalmul 126: „Când a adus Domnul înapoi pe captivii Sionului, pareă visam. Atunci gura ne era plină de strigăte de bucurie și limba de cântări de veselie.” Ultimii constituie rămășița din cele zece seminții;

unită cu rămășița din Sion din Apocalipsa 14, ei vor primi binecuvântări veșnice sub domnia adevăratului David.

Model al evenimentelor viitoare cu privire la Sion

Nu arată clar toate aceste reflecții, că istoria lui David și evenimentele care au avut loc dau un tablou frumos despre evenimentele viitoare ale poporului? Principiile, pe care noi le găsim în cărțile Samuel și până la Cronici, sunt așa de fundamentale și așa de generale, ele vorbesc așa de clar despre viitor, că Dumnezeu ne dă în acestea totodată o schiță evidentă a evenimentelor viitoare. Deoarece mai târziu noi vom studia detaliat aceste evenimente, le vom prezenta acum numai pe scurt. Într-un anumit sens noi am putea de fapt spune, că istoria lui Israel *după* domnia lui Solomon, în ceea ce privește caracterul ei, începe din nou cu 1 Samuel.

Căci deja cu Solomon regalitatea eșuează prin idolatria ei. După el, când regatul s-a împărțit în două, vedem poporul decăzând tot mai mult de la Dumnezeu. Și preoțimea ajunge să decadă, exact așa cum a fost la fiii lui Eli (2 Cronici 36,14). Și acum vedem iarăși cum Dumnezeu trezește proroci, așa cum a făcut în Samuel. Acești proroci, mai cu seamă Isaia, Osea, Amos, Mica și Țefania, au trebuit să anunțe judecata, dar în același timp ei au prezentat pe Mesia, așa cum odinioară Samuel a instalat pe David. Vedem apoi cum slava lui Israel este îndepărtată, așa cum odinioară a fost dus chivotul legământului. Slava Domnului părăsește Templul, și Nebucadnețar cucerește cetatea. Cu Nebucadnețar Dumnezeu schimbă apoi guvernarea asupra pământului acesta. Aceste „timpuri ale națiunilor”, care încep cu Nebucadnețar, sunt simbolizate prin timpul în care chivotul legământului era la filistenii. Odată cu îndepărtarea chivotului legământului sunt uciși și preoții (2 Împărați 25,18-21). Dar aceste timpuri ale neamurilor au sfârșitul lor. Chivotul legământului este adus înapoi, cu toate că încă nu era vorba de slava Domnului. În felul acesta și iudeii s-au reîntors în țară, fără ca Dumnezeu să fie deja în mijlocul lor. După aceea este instaurat un împărat după inima oamenilor: Saul, un tablou al lui antihrist. La început acesta se va comporta față de rămășița iudaică viitoare prietenește, așa cum și Saul s-a comportat prietenește față de David. David este un tablou nu numai al lui Mesia, ci și al rămășiței din Iuda, cu care Mesia este strâns legat în evanghelia după Matei, în profeții și în mod deosebit în a doua carte a psalmilor. În lupta sa cu Goliat David este un tablou al lui Mesia, care a biruit pe satan. Mai târziu însă se schimbă atitudinea lui Saul: satan dă pe față adevăratul lui caracter și începe să prigonească rămășița. În final și antihrist ajunge la sfârșitul lui; dar înainte ca Mesia, unit cu rămășița Sa, să poată să domnească în pace, trebuie ca mulți dușmani să fie bătuți. Ierusalimul este recucerit din mâna dușmanului, și Mesia își face intrarea. Pe Sion este un loc de refugiu (despre aceasta vorbește chivotul legământului dus acolo), dar Templul nu poate fi încă construit, atâta timp cât nu toți dușmanii au fost nimiciți; Mesia trebuie să lupte împotriva popoarelor înconjurătoare. Psalmul 60, care a fost scris după războaiele din 2 Samuel 8, este un indiciu clar despre aceste războaie viitoare: Moab va fi ligheanul lui Dumnezeu și asupra Edomului El își va arunca sandalele și Filisteea Îi va aduce strigăte de bucurie.

În final, când s-a încheiat ultima luptă, Mesia, după domnia Sa ca „domnia lui David”, va domni ca adevăratul Solomon, ca Prințul păcii. Atunci Numele Lui va merge peste tot pământul și națiunile vor veni – așa ca odinioară împărăteasa din Seba – ca să vadă slăvile lui Mesia. Atunci va fi construit Templul descris în Ezechiel, și slava Domnului va coborî peste Sion, ca să locuiască în mijlocul poporului ales sub domnia binecuvântată a Fiului lui David.

1. Preistorie

Odinioară slava Domnului a umplut casa, pe care Solomon I-a construit-o (2 Cronici 7,1); Dumnezeu Însuși a venit pe aria iebusitului Aravna, unde prin har s-a terminat judecata dreaptă a lui Dumnezeu și unde David a construit un altar înaintea Domnului, ca să locuiască acolo în locul pe care El l-a făcut locuință a Sa, în Locul Preasfânt, pe care mâinile Sale l-au pregătit (Exod 15,13-18), în locul care a fost făgăduit cu foarte mult timp înainte. Acesta a fost momentul cel mai mare, când Ierusalimul a devenit cetatea lui Dumnezeu (Psalm 48,1), cetatea, în care era Numele Domnului (1 Împărați 8,29) – cetatea sfântă (Isaia 52,1; Matei 27,53).

Decăderea

Când Dumnezeu în harul Său aduce pe om într-o poziție nouă, atunci întotdeauna vedem cum scurt timp după aceea intervine decăderea. Tot așa a fost și cu cetatea Ierusalim, pe care Dumnezeu a ales-o pentru Sine, unde stătea Locul Preasfânt al Său și unde El locuia în mijlocul poporului Său. Nu vreau să intru în detalii în privința aceasta. Vedem însă că cu toate atenționările lui Dumnezeu decăderea launtrică a cetății creștea tot mai mult, până când în cele din urmă Dumnezeu a trebuit să anunțe judecata definitivă. Așa cum au vestit prorocii, așa a avut loc. Judecata lui Dumnezeu a lovit casa împărătească și pe păcătoșii din cetatea Ierusalim, care au refuzat să părăsească cetatea și să treacă la dușmani, care erau în mâna lui Dumnezeu nuiaua de pedepsire. În final are loc în Ierusalim un eveniment important, dar trist, și care are o importanță foarte mare, dacă este vorba să se înțeleagă viitorul. Dumnezeu revelează prorocului Ezechiel în îndepărtatul Babel groaza acestor evenimente. Noi găsim în Ezechiel capitolele 4 și 5 nu numai că Ierusalimul va fi asediat și cucerit, ci în capitolele 8 până la 11 găsim ceva ce este cu mult mai rău decât această pustiire exterioară. Găsim acolo că Templul lui Dumnezeu a fost așa de profanat, că slava lui Dumnezeu a trebuit să părăsească Templul și Dumnezeu a trebuit să Se retragă în cerul Său. „Slava Domnului a plecat din pragul Templului și s-a așezat pe heruvimi. Heruvimii și-au întins aripile și s-au înălțat de pe pământ sub ochii mei; când au plecat ei ... și slava Dumnezeului lui Israel era sus, deasupra lor.” (Ezechiel 10,18.19). „După aceea, heruvimii și-au întins aripile însoțiți de roți și slava Dumnezeului lui Israel era sus, deasupra lor. Slava Domnului s-a înălțat din mijlocul cetății și s-a așezat pe muntele de la răsăritul cetății.” (Ezechiel 11,22.23).

Acest eveniment, care este descris aici așa de simplu, are o importanță așa de mare în istoria mântuirii lui Dumnezeu, că toată istoria lui Israel, da, a lumii întregi, este determinată până în zilele noastre de acesta. Căci această slavă a Domnului, începând din Ezechiel 10 și 11 nu s-a mai întors la Israel. Ea se va întoarce numai în viitor, în ordine inversă decât a plecat. Și anume, când Isus Hristos va reveni pe Muntele Măslinilor, situat în partea de răsărit a Ierusalimului, slava Domnului se va reîntoarce la poporul Său, va intra în cetate și va păși în Templul nou. Abia atunci, și nu mai devreme! Când Moise a construit odinioară cortul întâlnirii, slava Domnului a coborât în mijlocul poporului și s-a așezat pe capacul ispășirii. Mai târziu, când Solomon a construit Templul, Templul a devenit locuința de mult prorocită a slavei Dumnezeului lui Israel. Dar când acest Loc preasfânt a fost profanat prin idolatria odioasă a poporului, Dumnezeu a trebuit să părăsească acest Loc preasfânt. Începând de atunci, deja de aproape 2500 de ani, stă scris iarăși deasupra poporului „I-Cabod”: „Nu mai este slavă”. Deja de 2500 de ani Israel este un popor „fără împărat, fără prinț, fără jertfă, fără chip de idol, fără efod și fără terafimi” (Osea 3,4). În toate aceste secole Israel este în exterior

un popor ca toate celelalte popoare, fără slavă deosebită, fără prezența binecuvântată a Domnului în mijlocul lor.

Dar s-ar putea pune întrebarea, nu s-a reîntors poporul din Babel? Iudeii au construit din nou cetatea și Templul, și Dumnezeu S-a preocupat iarăși cu poporul! Aceasta este într-adevăr adevărat, dar înseamnă aceasta că și slava lui Dumnezeu s-a reîntors la poporul lui Dumnezeu? Scriptura ne învață contrariul. Prorocul Hagai ne explică starea de lucruri după întoarcerea din captivitate. În Ezra 3,12 citim, cât de mulți oameni bătrâni plâneau atunci când s-au pus temeliiile noului Templu. Lor li se adresează întrebarea Domnului pusă lor prin prorocul Hagai: „Cine a mai rămas între voi dintre cei care au văzut casa aceasta în slava ei dintâi? Și cum o vedeți acum? Nu este ea ca o nimica în ochii voștri?” (Hagai 2,3). Nu, slava, pe care a posedat-o Templul mai înainte, nu o mai avea acum, și bătrânii erau siguri de aceasta. Și această slavă nici nu se va reîntoarce așa curând. Dar cu siguranță ea va veni. Cândva va veni momentul minunat, spune Hagai, că toate națiunile vor fi zguduite și „dorința tuturor națiunilor” (Mesia) va veni, și Domnul va umple casa Sa cu slavă. Da, slava viitoare a casei va fi chiar mai mare decât cea din trecut, căci Domnul vrea să dea pace în locul acesta, când va veni Prințul păcii (Hagai 2,6-9).

Ezechiel relatează despre acest moment, când slava Domnului se va reîntoarce iarăși în Templu. În aceeași carte, în care ni se relatează că slava Domnului a plecat din Templu, găsim și descrierea reîntoarcerii ei (Ezechiel 43,1-9).

Este foarte semnificativ, că prorocii, care prorocesc după timpul de captivitate (Hagai, Zaharia și Maleahi), nu numesc niciunde poporul ca fiind poporul lui Dumnezeu. Aceasta nici nu era posibil, atâta timp cât Dumnezeu nu locuia în mijlocul poporului Său. Osea spune chiar categoric, că poporul acestei perioade de timp este numit „Lo-Ami”, aceasta înseamnă „nu este poporul Meu”: „căci voi nu sunteți poporul Meu și Eu nu voi fi al vostru.” Ce-i drept, mai târziu ei sunt numiți „Fii ai Dumnezeului Celui viu” (Osea 1,8-11). Dar cât este de sigur că odată Iuda și Israel prin îndurarea lui Dumnezeu se vor întoarce înapoi și vor fi numiți din nou poporul Său, tot așa este de adevărat că acum ei nu sunt. Deci a luat naștere o stare intermediară începând cu plecarea slavei Domnului și până la reîntoarcerea ei, o perioadă de timp care nu poate fi numită după Israel, căci el nu mai este poporul lui Dumnezeu. Mărturia lui Dumnezeu în mijlocul poporului Său ca Domn al întregului pământ, care va domni începând din Israel, a încetat să mai existe pentru mult timp. Este ca și cum Dumnezeu S-a retras de la poporul Său în cer, și începând de acolo El este numit „Dumnezeul cerului” (Ezra 5,11.12; 7,12.21-23; Daniel 2,18.19.28.37.44). Desigur și după captivitate rămâne o oarecare relație între Dumnezeu și poporul Său. El încă trimite prorocii Lui, El lasă să se reconstruiască casa, care încă va mai fi numită casa Sa, El se unește cu rămășița după inima Lui, care se reîntoarce din Babel, așa că Ezra încă Îl mai numește Dumnezeul lui Israel, în legătura Lui cu casa Sa și cu rămășița Sa, care locuiește în Ierusalim. Dar cu toate acestea noi trebuie să rămânem conștienți de marea schimbare care a avut loc.

Timpurile națiunilor

Aceasta devine mult mai clară, dacă ne imaginăm, ce mărturie a apărut în locul lui Israel, sau mai degrabă chiar, cui a încredințat Dumnezeu guvernarea pe pământ. Citim în Daniel 2,37 ce spune Daniel lui Nebucadnețar: „Tu, împărate, ești împăratul împăraților, căci Dumnezeul cerurilor ți-a dat împărăție, putere, tărie și slavă. El ți-a dat în mâini, pe oriunde

1. Preistorie

---

locuiesc ei, pe fiii oamenilor, fiarele câmpului și păsările cerurilor, și te-a făcut stăpân peste toate acestea.” Mărturia, domnia lui Dumnezeu în Israel, a fost încredințată națiunilor, și anume aceluia pe care Dumnezeu l-a făcut cap al națiunilor, Nebucadnețar. Acest bărbat, care a fost trimis de Dumnezeu ca nuia de disciplinare, ca să aducă judecata divină asupra poporului, a cucerit nu numai un popor, ci prin mâna lui Dumnezeu a primit și domnia mondială. El nu s-a făcut singur domnitor mondial, ci Dumnezeu Însuși i-a dat acest loc, ca să-l încerce pe el și pe urmașii lui, dacă națiunile vor fi credincioase în lucrurile în care Israel a eșuat. Începând din acest timp noi vorbim împreună cu Luca 21,24 despre „timpurile neamurilor”. Ele au început cu Nebucadnețar și se vor sfârși când Mesia Își va lua domnia mondială în Ierusalim. El este piatra care va nimici domnia popoarelor și care va întemeia pe pământ o domnie cerească, divină (Daniel 2,44). Atunci, când Domnul domnea în mijlocul lui Israel, El a fost numit Domnul întregului pământ (Iosua 3,11). Acum El este Dumnezeul cerului; și „governatorul” Lui, locțiitorul Lui pe pământ este Nebucadnețar, capul națiunilor, ca și urmaș al Lui. Începând din acest moment timpul nu mai este socotit după împărații lui Israel și Iuda, ci după suveranii națiunilor (2 Împărați 24,12; 25,1.8; Daniel 1,21; 2,1; 7,1; 8,1; 9,1; 10,1; 11,1).

În Isaia 5 Dumnezeu vorbește plin de întristare poporului Său, viii Sale, de la care El S-a așteptat să rodească fructe bune, dar care a adus numai struguri sălbatici: „Acum, locuitori ai Ierusalimului și bărbați ai lui Iuda, judecați, vă rog, între Mine și via Mea. Ce aș mai fi putut face viei Mele și nu i-am făcut? Pentru ce a făcut ea struguri sălbatici, când Eu Mă așteptam să producă struguri buni? Vă voi spune acum ce voi face viei Mele: îi voi smulge gardul, ca să fie păscută de vite; îi voi surpa zidul ca să fie călcată în picioare” (versetele 3-5). Prorocul adaugă apoi: „Via Domnului oștirilor este casa lui Israel, și bărbații lui Iuda sunt planta plăcerii Lui.” (versetul 7). Și prin Ieremia Domnul spune: „Și Eu, Eu te plantasem ca o vie aleasă, o sămânță în totul credincioasă: și cum te-ai schimbat înaintea Mea într-o mlădiță degenerată a unei vițe străine! Chiar dacă te-ai spăla cu leșie, chiar dacă ai da cu multă sodă, nelegiuirea ta tot ar rămâne scrisă înaintea Mea’, zice Stăpânul Domnul” (Ieremia 2,21.22). Prin prorocul Ezechiel, care prin vie se referă în mod deosebit la Ierusalim, este apoi anunțată judecata deplină: „De aceea așa vorbește Stăpânul Domnul: ‚Ca lemnul de viță dintre copacii din pădure, pe care-l pun pe foc să-l ard, așa voi da și pe locuitorii Ierusalimului. Îmi voi întoarce fața împotriva lor: au ieșit din foc, dar focul îi va arde de tot. Și veți ști că Eu sunt Domnul, care Îmi voi întoarce fața împotriva lor. Voi preface țara într-un pustiu, pentru că au fost necredincioși’, zice Stăpânul Domnul” (Ezechiel 15,6-8). În capitolul 16 urmează apoi toată istoria Ierusalimului: originea lui, frumusețea lui, decăderea lui, pieirea lui, salvarea lui și binecuvântările lui de la urmă. Și când va fi venit judecata asupra Ierusalimului, Ieremia descrie grozăviile în care se va afla via prin judecată: „Mulți păstori Mi-au distrus via, mi-au călcat ogorul în picioare; Mi-au prefăcut ogorul Meu cel plăcut într-un deșert părăsit. Au făcut din ea o pustiire; cu totul nemângâiată, ea jelește înaintea Mea. Toată țara a fost devastată, căci nimeni nu ia seama la ea. Niște distrugători vin pe înălțimile pustiei, căci sabia Domnului mănâncă țara de la un capăt la altul; și nimeni nu are pace” (Ieremia 12,10-12). Și Plângerile lui Ieremia sunt pline de acestea – prea multe, ca să le cităm pe toate. În ele prorocul deplânge cetatea mare, care a pierit în mari suferințe prin pedeapsa mâinii lui Dumnezeu, care a trebuit să-i pedepsească din cauza păcatelor lor.

Două feluri de prorocii referitoare la mântuire

Prin pustiirea Ierusalimului pare să fi dispărut foarte radical orice speranță într-un viitor mai bun al lui Israel. Dar aceasta este imposibil. „Căci darurile de har și chemarea lui Dumnezeu sunt fără schimbare” (Romani 11,29). Făgăduințele necondiționate, care au fost date părinților, nu au nimic a face cu responsabilitatea lui Israel, deoarece ele sunt fundamentate exclusiv pe harul suveran al lui Dumnezeu. De aceea, chiar în timpul celei mai mari decăderi și al celor mai mari judecăți, rămâne valabilă o făgăduință de nezguduit, care este ancorată în Dumnezeu Însuși (compară cu Mica 7,18-20). În cele din urmă harul lui Dumnezeu va schimba totul spre bine (compară cu Evrei 4,19). De aceea prorocii, în anunțurile lor referitoare la judecată, vorbesc mereu și despre binecuvântările care urmează, chiar și prorocii Ezechiel și Ieremia, care au prorocit în perioada de decădere a Ierusalimului. Noi trebuie să diferențiem categoric între două feluri de prorocii referitoare la salvare, care sunt strâns legate între ele la acești prorocii, cu toată diferența existentă. De ce este așa, vom vedea în dată.

În primul rând a existat o făgăduință a restaurării, care trebuie să se împlinească în scurt timp. Ieremia numește chiar momentul exact: el primește din partea Domnului cuvântul, că iudeii vor sluji șaptezeci de ani împăratului din Babel și după aceea se vor reîntoarce în țara lor (Ieremia 25,11.12; 29,10; compară cu 2 Cronici 36,21; Daniel 9,2). Domnul dă trei motive pentru această reîntoarcere, care sunt foarte importante:

a) După cei 70 de ani vor fi redată țării Palestina sabatele ei, de care a fost lipsită din cauza necredincioșiei poporului față de Lege. După fiecare șapte ani să fie un an de sabbat (Levitic 25,1-7); prin aceasta țara avea dreptul la despăgubire pentru de șapte ori șaptezeci de ani, aceasta înseamnă 490 de ani. Acesta era aproximativ timpul de la începutul regalității. Gemenele necredincioșiei era deci deja de la începutul istoriei Ierusalimului.

b) După 70 de ani se va fi umplut măsura nedreptății împăratului din Babel și a poporului lui, și Dumnezeu trebuia să aducă judecata asupra lor. Și acela, căruia Dumnezeu i-a dat un loc așa de măreț – domnia peste națiuni – s-a ridicat împotriva lui Dumnezeu și a ajuns sub judecată. Poporul lui trebuia să slujească împăratului Persiei, și el va deveni unealta lui Dumnezeu ca să aducă pe iudei înapoi în țara lor. Însă Babel și țara caldeenilor vor fi pustiite.

c) Însă motivul cel mai important al reîntoarcerii rămășiței va fi credincioșia neschimbabilă a lui Dumnezeu: „Căci Eu știu gândurile pe care le am cu privire la voi, zice Domnul, gânduri de pace și nu de nenorocire, ca să vă dau un viitor și o nădejde. ... vă voi strânge din toate neamurile și din toate locurile în care v-am alungat, zice Domnul, și vă voi aduce înapoi, în locul de unde v-am dus în captivitate.” (Ieremia 29,11-14). Pentru acest popor, care a pierdut orice drept la binecuvântare, Dumnezeu avea gânduri de pace. Harul Lui va lucra întoarcerea lor.

Această făgăduință cu privire la întoarcere ne conduce la al doilea fel de prorocii referitoare la salvare, și anume la prorociile care se referă la evenimente care vor avea loc în viitorul îndepărtat, da, care chiar și astăzi nu sunt încă împlinite. Desigur sunt multe prorocii care s-au împlinit parțial, dar într-un anumit sens nici o prorocie nu s-a împlinit pe deplin, adică privită în toată dimensiunea ei și în totalitatea ei. Aceasta nici nu este posibil, deoarece fiecare prorocie își are deplina ei împlinire abia în Domnul Isus. Nici una din prorocii nu poate fi explicată pe deplin pe baza planului secund al evenimentelor din timpul acela (compară cu 2 Petru 1,20-21), căci fiecare prorocie poate fi înțeleasă numai atunci când noi vedem pe Hristos ca punctul ei central. Duhul prorociei este mărturia lui Isus (Apocalipsa 19,10), și

aceasta nu numai al Domnului Isus în prima Lui venire, căci prorocia vorbește nu numai despre prima Lui venire (despre suferințele care urmau să vină peste Hristos), ci și despre slava care va urma după aceea (1 Petru 1,11). De aceea ele ne vorbesc despre „puterea și venirea Domnului nostru Isus Hristos” (2 Petru 1,16). De aceea noi vom putea înțelege prorocia numai atunci când noi o privim totdeauna pe fundalul marelui plan de mântuire al lui Dumnezeu, și anume cu privire la administrarea plinătății timpurilor: să unească totul în Hristos, Capul, ce este în ceruri și ce este pe pământ (Efeseni 1,10). De aceea nici una din prorocii nu poate fi împlinită complet, atâta timp cât Hristos nu a fost revelat în slavă. Desigur este așa, că o parte din prorocii s-au împlinit deja în căile de guvernare ale lui Dumnezeu. Însă în privința aceasta trebuie totdeauna să ținem seama că tema propriu-zisă a prorociei nu este niciodată acțiunile lui Dumnezeu prin providență (deci nu nemijlocit și nu vizibil pentru toți oamenii), ci faptele lui directe atât în har cât și în judecată. Dacă reținem aceste principii simple, atunci avem în mâini cheia potrivit Scripturii pentru înțelegerea prorociilor.

Hristos, punctul central al prorociilor

Deci în acest timp de decădere al Ierusalimului noi găsim și prorocii referitoare la salvare, care se referă direct la timpul și la binecuvântarea din urmă, și Hristos este punctul lor central. În cuvintele lui Ieremia și Ezechiel Îl vedem deseori în contrast categoric față de împărații atei, înaintașii Lui, care au domnit atunci. În Ieremia 23,5 El este Vlăstarul drept și înțelept al lui David, care va ocroti și va binecuvânta poporul sărac, care a fost împrăștiat prin păstorii lui stricați. În Ezechiel 17 găsim o prorocie deosebit de frumoasă despre Mesia. În acest capitol casa lui David este comparată cu un cedru, a cărui cea mai de sus ramură (Ioiachim) a fost adusă de un vultur (împăratul din Babel) într-o cetate de negoț (în Babel). Acest vultur ia apoi și din sămânța țării (Zedechia), care prin îngrijirea din partea vulturului s-a făcut un butuc de viță întins. În necunoștință și necredincioșie acest butuc de viță își întinde rădăcinile spre un alt vultur (împăratul din Egipt) și se răzvrătește împotriva lui Babel, care i-a făcut bine. Sentința rostită în acest caz este, că butucul de vie se usucă complet. Însă după aceea Dumnezeu spune: „Eu Însuși voi lua o rămurea din vârful unui cedru mare și o voi planta. Voi rupe din vârful ramurilor lui o mlădiță fragedă și o voi planta pe un munte înalt și semeț. O voi sădi pe un munte înalt al lui Israel; ea va da lăstari, va aduce rod și se va face un cedru măreț.” (Ezechiel 17,22.23).

Și în Ezechiel 21 găsim un indiciu important despre Hristos în contrast cu Zedechia. Acest capitol cuprinde judecata asupra lui Israel și se termină astfel: „Pentru că ați făcut să se aducă aminte de nelegiuirea voastră, descoperindu-vă fărădelegile, arătându-vă păcatele în toate faptele voastre; pentru că le păstrați în amintire, veți fi prinși cu mâna. Și tu, nelegiuitule, gata să fii ucis, prinț al lui Israel, a cărui zi vine tocmai când nelegiuirea este la culme! Așa vorbește Stăpânul Domnul: La o parte cu diadema, jos coroana! Nu mai este cum a fost. Ce este plecat va fi înălțat, și ce este înălțat va fi plecat! Voi da jos cununa, o voi da jos, o voi da jos! Dar lucrul acesta nu va avea loc decât la venirea Aceluia care are drept la ea și în mâna căruia o voi da.” (Ezechiel 21,24-27).

Atât în Ieremia cât și în Ezechiel găsim un pasaj deosebit, în care sunt tratate ultimele evenimente asupra Ierusalimului și Iuda, și anume Ieremia capitolele 30-33 și Ezechiel capitolele 33-39; mai târziu vom vorbi despre acestea. Și în aceste secțiuni Mesia Cel promis ocupă iarăși locul primordial: „... Vor sluji Domnului Dumnezeului lor și împăratului lor

David, pe care li-l voi ridica” (Ieremia 30,9). „Căpetenia lui va fi din mijlocul lui și stăpânitorul lui va ieși din mijlocul lui” (Ieremia 30,21). „În zilele acelea ... voi face să răsară lui David un Vlăstar drept; și El va înfăptui dreptatea și judecata în țară” (Ieremia 33,15). Și în Ezechiel: „Voi pune peste ele un singur păstor care le va paște, pe slujitorul Meu David; El le va paște, El va fi păstorul lor ... slujitorul Meu David va fi un prinț în mijlocul lor” (Ezechiel 34,23.24; vezi și 37,24.25).

Legătura dintre prima și a doua captivitate

Vedem astfel în mijlocul decăderii și al judecării aceste făgăduințe ale unei binecuvântări nespuse de mari, făgăduințe care încă își așteaptă împlinirea. Este deci foarte important să ținem seama că aceste făgăduințe pentru sfârșit deseori stau în strânsă legătură cu reîntoarcerea din prima captivitate după 70 de ani. Când se vorbește despre această întoarcere, atunci deseori sunt numite binecuvântări, pe care poporul în timpul acela nicidecum nu le-a primit, ci pe care le va primi în viitor, de exemplu un împărat din casa lui David, unirea lui Iuda cu Israel, pieirea tuturor dușmanilor poporului, poziția centrală pe care o va ocupa poporul pe pământ, și așa mai departe. Prima întoarcere este deci foarte frecvent văzută în prorocii ca fiind una cu întoarcerea viitoare, și aceasta are ca urmare că prima captivitate, deci cei 70 de ani în Babel, este privită ca fiind una cu cea de-a doua captivitate, care a început cu a doua distrugere a Ierusalimului în anul 70, și care durează încă. Găsim aceasta de exemplu în secțiunea amintită în Ieremia capitolele 30 și 31, unde reîntoarcerea din captivitatea babiloniană este adusă în legătură cu binecuvântările viitoare. Același lucru găsim în Osea 3, unde poporul este dus în captivitate și această captivitate se sfârșește abia cu viitorul împărat „David”. Și în Deuteronom capitolele 28, 30 și 32, marea prorocie a lui Moise, găsim același principiu: cetatea mare va cădea din cauza necredincioșiei și decăderii ei; aceasta se referă atât la prima cât și la a doua asediere a Ierusalimului. După aceea găsim (prima și a doua) captivitatea văzută ca fiind una și reîntoarcerea cu binecuvântarea la sfârșit și restaurarea. Vedem de exemplu și în Zaharia 2,7.8 cum după captivitatea babiloniană Dumnezeu Se îndură iarăși de popor și poporul se întoarce din Babel înapoi în Sion; dar și aici binecuvântările amintite vor deveni realitate abia în viitor. Citim acolo: „Iată, Eu vin și voi locui în mijlocul tău ... vor fi poporul Meu. Eu voi locui în mijlocul tău” (Zaharia 2,10.11). Am văzut deja că aceasta va avea loc abia în viitor.

Aici avem cheia pentru înțelegerea acestei legături dintre prima și a doua captivitate. Așa cum am văzut, în timpul dintre prima și a doua captivitate poporul este fără slavă, fără prezența lui Dumnezeu în mijlocul lor, și el nu mai este poporul lui Dumnezeu. Lo-Ami este acum numele lui. Noi trebuie să păstrăm în vedere că această perioadă de timp, despre care vorbim, este încă în „timpul nașunilor”, care va înceta abia cu sfârșitul celei de-a doua captivități. Reîntoarcerea rămășiței din Babel nu este restaurarea nașunii, nu este o restaurare a legăturii deosebite dintre Israel și Dumnezeu. Și cât de mic a fost numărul oamenilor care s-au întors cu adevărat din Babel! A fost numai o fracțiune din toții iudeii, în timp ce cea mai mare parte a rămas în Babel. Aceasta nu a fost restaurarea poporului întreg, ci a fost numai întoarcerea unei grupe mici de iudei, ca să alcătuiască un stat iudeu, care după scurt timp va fi iarăși distrus și din nou a mers în captivitate. „Scurt timp”, căci în istoria mântuirii din Biblie se spune foarte puțin despre această perioadă. Patru sute de ani rămân chiar complet în întuneric. Deci care a fost scopul restaurării unui stat iudeu, care potrivit

gândurilor lui Dumnezeu scurt timp mai târziu va înceta să mai existe? Avea numai *un singur* scop, și acesta este deosebit de important! Dumnezeu aduce o rămășiță înapoi în țară, ca să prezinte acestei rămășițe mici pe Mesia – nu în demnitatea împărătească, pe care El o va avea public în viitor, ci ca Robul suferind al Domnului. Acesta, și numai acesta este marele scop al întoarcerii din Babel, potrivit gândurilor lui Dumnezeu: o locuire temporală a unui popor iudeu în țara făgăduită, pentru ca în mijlocul lor să Se poată naște Mesia. Și aceasta pentru ca o parte a poporului să fie pusă la ultima și totodată cea mai mare probă din partea lui Dumnezeu: atitudinea lor față de Unsul Domnului. Știm cum poporul în această probă a păcătuit cel mai grav. El a respins pe Mesia al lor și L-au omorât. De aceea poporul a fost din nou alungat prin judecata lui Dumnezeu și Ierusalimul a fost din nou pustiit. Toate acestea au avut loc sub domnia națiunilor, în „timpul națiunilor”.

Cele patru imperii mondiale

După ce am încercat să schițăm foarte pe scurt caracterul întoarcerii din Babel și restaurarea Ierusalimului, acum ne putem face o imagine mai bună despre aceste evenimente. Probabil este bine să spunem câteva cuvinte despre „timpul națiunilor”, în care Dumnezeu a dat domnia asupra pământului în mâinile căpeteniei națiunilor. Așa cum am amintit deja, aceste „timpuri” se întind de la pustiirea Ierusalimului de către Nebucadnețar și până la revenirea lui Mesia, când El va instaura Împărăția păcii și va pune capăt puterii națiunilor. Acest „timp al națiunilor” îl putem împărți după cunoscutele patru imperii mondiale succesive, și anume cel babilonian, cel medo-persan, cel greco-macedonian și cel roman. Numărul patru este numărul pământului. Ne gândim la cele patru puncte cardinale și la cele patru margini ale pământului. El cuprinde deci pământul, și aceasta este adecvat, dacă ne gândim la cele patru imperii mondiale, care în istoria mântuirii lui Dumnezeu cuprind toate popoarele situate în cercul istoriei profetice. Dar numărul patru arată și altceva: el ne arată că puterea mondială nu a rămas în mâinile *unui singur popor, unei singure* dinastii, ci pe parcursul secolelor a trecut la patru popoare. Dumnezeu, care a pus domnia mondială în mâinile popoarelor, a trebuit de trei ori s-o dea altui popor, deoarece acestea unul după altul s-au dovedit nedemne pentru această putere, deoarece ele nu au dat cinstea care se cuvenea Aceluia prin care ele au primit această putere, ci au mers pe căile lor proprii. Necedincioșia și neascultarea, care au dus pe Israel la cădere, nu au rămas străine nici stăpânitorilor peste națiuni, și de aceea judecata lui Dumnezeu vine asupra lor tot așa cum a venit peste Israel. De aceea scenele finale viitoare arată judecata lui Dumnezeu atât asupra lui Israel cât și asupra ultimului imperiu mondial, împărăția romană. Ambele au o căpetenie fără Dumnezeu: pe antihrist respectiv fiara, care ambele vor fi nimicite de Domnul Isus la venirea Sa (Apocalipsa 19). Este de asemenea important să se vadă, că atât Israel cât și căpetenia națiunilor (cezarul roman în locuitorul lui Pilat) sunt vinovați de moartea lui Mesia. Prin aceasta amândoi au umplut măsura nedreptății lor și amândoi vor fi nimiciti. Dar dacă atât Israel cât și națiunile au eșuat în misiunea lor, care este atunci răspunsul lui Dumnezeu? Atunci El Însuși va alege un Om după inima Sa, va trezi un Prinț din casa lui David. Acesta va instaura un regat, care în veac nu va fi distrus și a cărui domnie nu va fi dată niciunui alt popor (Daniel 2,44). Acesta va domni peste rămășița lui Israel și peste rămășița națiunilor.

Istoria imperiilor mondiale o găsim la prorocii care pornesc de la punerea la o parte a lui Israel și vorbesc despre perioada intermediară, timpul în care națiunile au primit de la

Dumnezeu domnia asupra pământului, și aceștia sunt Daniel, Ioan (în cartea Apocalipsa) și indirect și Zaharia. Ei trebuie strict diferențiați de prorocii care au prorocit în timpul când Israel a fost mai mult sau mai puțin recunoscut de Dumnezeu ca popor al Său și când tronul Său mai era încă în Ierusalim. Aici dușmanul poporului este în mod deosebit Asur, nuiuaa lui Dumnezeu, pe care Domnul o folosește ca să disciplineze poporul răzvrătit din cauza idolatriei lui, în timp ce este rostită judecata asupra lui Asur însăși, când și el s-a ridicat de asemenea împotriva lui Dumnezeu (printre alții prorocul Naum). Daniel și Ioan văd domnia în mâinile națiunilor, și anume în mâinile căpeteniei celor patru imperii mondiale, și în mod normal aceasta condiționează o cu totul altă relație față de Israel, care aici este Lo-Ami, sub domnia căpeteniei națiunilor. (Vezi referitor la diferența între aceste prorocii în mod deosebit capitolul 6).

Pe scurt, dar foarte clar găsim istoria celor patru împărății și a împărăției lui Hristos, care urmează după acestea, prezentată în Zaharia 6,1-8 și 13. Ele sunt prezentate acolo prin cele patru cară ale lor. Primul car cu caii roșii reprezintă împărăția babiloniană. Carul al doilea cu caii negrii (mezii și perșii) pornește spre miazănoapte, aceasta înseamnă că aceste popoare sub Cyrus cuceresc Caldeea și Babilonul. Carul cu caii albi merg după el, aceasta înseamnă că imperiul greco-macedonean sub Alexandru cel Mare cucerește întreg imperiul medo-persan. În final pornește carul al patrulea cu cai bălțați spre sud. Romani realmente au mers mult mai departe spre sud decât au mers celelalte imperii; dar ei nu au mers numai spre sud, ci caii „puternici”, dotați cu putere mai mare decât oricare altă împărăție (cu toate că ei constituiau mai puțin o unitate, căci ei erau bălțați – compară cu Daniel 2,41), năzuiau să străbată pământul. Aceasta le va fi permis.

Mai detaliat găsim toată istoria în Daniel, desigur nu privită din punct de vedere strict istoric, ci potrivit cu gândurile lui Dumnezeu referitoare la lumea aceasta. În capitolele 3 și 4 ne este prezentată foarte detaliat aroganța și mândria primului și celui mai mare cap al națiunilor, Nebucadnețar. El, cel căruia Dumnezeu i-a făcut parte de cea mai mare onoare pe pământ, a acaparat această onoare cu forța. Din fericire și-a venit în fire prin judecata lui Dumnezeu și a dat lui Dumnezeu onoarea care I se cuvine (Daniel 4,34-37), dar paguba a avut deja loc și ea s-a arătat tot mai puternic la urmașii lui. „Fiul” (nepotul) lui, Belșatar, a desconsiderat pe deplin cunoașterea Dumnezeului cerului, căci el a lăudat pe „dumnezeii de argint și de aur”, așa că Daniel i-a amintit de judecata care a venit odinioară peste Nebucadnețar și apoi i-a spus: „Dar tu, Belșatar, fiul lui, nu ți-ai smerit inima, măcar că ai știut toate aceste lucruri; ci te-ai înălțat împotriva Domnului cerurilor; ... ai lăudat pe dumnezeii de argint, de aur, ... care nici nu văd, nici n-aud și nici nu pricep nimic; și n-ai slăvit pe Dumnezeul în mâna căruia este suflarea ta și care are toate căile tale. ... Dumnezeu ți-a numărat zilele domniei și i-a pus capăt. ... ai fost cântărit în balanță și ai fost găsit ușor. ... împărăția ta este împărțită și dată mezilor și perșilor” (Daniel 5,4,22-28). În aceeași noapte Belșatar, împăratul Caldeei a fost omorât, prin aceea că Babilonul a fost surprinzător cucerit prin Cyrus, sau Cores, persanul (versetul 30). Aceasta este judecata despre care vorbește Zaharia în capitolul 6,8, când îngerul i-a spus: „Iată că cei ce se îndreaptă spre țara de la miazănoapte fac să se potolească mânia Mea în țara de la miazănoapte.” Cyrus a fost astfel nuiuaa lui Dumnezeu, ca să pedepsească pe Belșatar și în felul acesta să aducă liniște duhului lui Dumnezeu.

Cyrus este singur semit între căpeteniile națiunilor, care ne este numit în Scriptură. În felul acesta – vorbind omenește – nu este de mirare că tocmai el a fost cel care a dat iudeilor

permisiunea să se reîntoarcă în țara lor și să reconstruiască Templul (2 Cronici 36; Ezra 1). Și în alte locuri Biblia vorbește despre acest păstor și uns al Domnului (Isaia 44,28; 45,1). Cucerirea imperiului medo-persan de către Alexandru cel Mare este descrisă detaliat de Daniel, cu mult timp înainte ca aceste lucruri să aibă loc. În capitolul 8 găsim ridicarea celui de-al treilea imperiu: berbecul este distrus de șaful venit din apus, iar în capitolul 11 se vorbește direct despre aceasta: „Iată, se vor mai ridica trei împărați în Persia. Cel de al patrulea va strânge mai multă bogăție decât toți ceilalți; și când va deveni puternic prin bogățiile lui, va răscula totul împotriva împărăției Greciei. Dar se va ridica un împărat viteaz, care va stăpâni cu o mare putere și va lucra după voința lui. Și când se va întări, împărăția lui se va sfârâma și va fi împărțită în cele patru vânturi ale cerurilor, ...” (versetele 2.4). Aceasta vorbește prin sine însuși și este confirmat de scriitorii istoriei. După Alexandru împărăția s-a descompus în patru părți, și prorocul se ocupă cu istoria a două părți, cea siriană și cea egipteană. În versetul 30 apare pentru prima dată a patra împărăție, când niște „corăbii din Chitim” vin de la prinții sirieni. Versetul 35 ne așează în timpul din urmă; vom reveni la acest subiect.

Ne-am îndepărta prea mult de la tema noastră dacă vom intra în detaliile acestei istorii. Vrem ca prin prezentarea generală a celor patru imperii să îndemnăm la un studiu personal, și anume mai întâi marele tablou din Daniel 2, cu capul de aur, pieptul și brațele din argint, pânțele și coapsele din bronz, și picioarele cu cele zece degete, o parte din fier și o parte din lut. În concordanță cu aceasta găsim în capitolul 7 (însă mai mult în caracterul lor adevărat, așa cum Dumnezeu le vede) cele patru fiare; leul (compară versetul 4 cu capitolul 2,37.38 și 4,16), ursul cu cele două părți (compară versetul 5 cu capitolul 2,39: *două* brațe; și capitolul 8,3.4.20: *două* coarne, leopardul cu *patru* capete (compară versetul 6 cu capitolul 2,39 și 8,5.21.22; 11,4: *patru* coarne) și în final fiara îngrozitoare cu *zece* coarne (compară versetul 7 cu capitolul 2,40.41; *zece* degete). Această ultimă împărăție este marea temă a cărții Apocalipsa, când în capitolul 13 găsim zece coarne și zece diademe și în capitolul 17 zece coarne, care sunt zece împărați. În toate descrierile – și aceasta este important – devine clar că istoria celor zece împărății nu s-a încheiat încă până astăzi, și că sfârșitul ei va fi la revenirea lui Hristos, când El va nimici pe deplin a patra împărăție – și în aceasta ultima și pe cele anterioare – și va instaura împărăția Sa a păcii. În Daniel 2 este Dumnezeul cerului Cel care instaurează această împărăție, în Daniel 7 este Fiul Omului (compară cu Matei 26,64), în Zaharia 6 este Vlăstarul, marele Preot-Împărat, în Apocalipsa 17 este Mielul, și în final, în Apocalipsa 19, este Cel credincios și adevărat, Cuvântul lui Dumnezeu, Împăratul împăraților și Domnul domnilor.

Prorocia despre cele șaptezeci de săptămâni

Atât despre cele patru împărății. În primul rând este vorba de legătura lor cu Israel, pe care noi îl vedem supus tuturor împărățiilor în timpul istoriei mântuirii, până în momentul când rămășița lui Israel va fi eliberată de sub puterea națiunilor la revenirea lui Hristos și – din nou – va deveni punctul central al guvernării lui Dumnezeu pe pământ, acum în Persoana lui Mesia Însuși. Până în acest moment Ierusalimul este începând de la căderea lui în anul 589 înainte de Hristos o cetate fără slava lui Dumnezeu în Templu, de cele mai multe ori chiar și fără Templu. Și cu toate acestea chiar și în acest timp – sau mai bine spus: în „timpurile națiunilor” - cetatea aceasta a fost deseori subiectul revelațiilor deosebite ale lui Dumnezeu.

Căci în aceste „timpuri” rămasă s-a reîntors din Babel în cetate și a venit Mesia, nu în primul rând în demnitatea împărătească, ci ca Salvatorul smerit (Zaharia 9,9). În această cetate a luat naștere și Adunarea și a fost ridicată prima mărturie creștină, ca să nu mai vorbim despre evenimentele finale dramatice, care urmează să aibă loc în această cetate *înainte* „să se împlinescă timpurile națiunilor” (Luca 21,24) și să vină Mesia.

Primul din aceste evenimente, reîntoarcerea din Babel, merită un studiu detaliat. Am accentuat deja, că această reîntoarcere a unei părți foarte mici din popor nu este nicidecum împlinirea esențială a prorociilor (desigur cu excepția prorociei lui Ieremia despre cei șaptezeci de ani), ci numai o restaurare temporală a unei grupe mici de iudei în țara lor, pentru ca lor să li se prezinte Mesia, nu ca Împărat, ci ca Robul Domnului suferind. Însă ei, după cum știm, au preferat căpetenia națiunilor (pe cezarul roman) în locul lui Mesia al lor (Ioan 19,15), se supun autorității lui, și prin aceasta suferă judecata prin el. După aceea și această parte a poporului va fi dată până la sfârșitul timpurilor pe deplin domniei națiunilor, pe care ele însele le-au ales. Aceste principii sunt esențiale pentru înțelegerea prorociilor referitoare la „reîntoarcere” și la restaurarea poporului după captivitatea babiloniană. De fapt și această restaurare a fost nu mai puțin lucrarea lui Dumnezeu Însuși, căci ea a fost prorocită de Ieremia. Deoarece noi stăm înapoia istoriei și posedăm revelat întreg Cuvântul lui Dumnezeu, noi cunoaștem și motivele aceste reîntoarceri.

Pregătirea pentru această reîntoarcere din Babel constă în mod deosebit dintr-o lucrare a lui Dumnezeu în inimile *iudeilor* în Babel, care sunt credincioși Dumnezeului lor. Pentru aceasta avem un model deosebit în persoana prorocului Daniel, care nu numai a dorit reîntoarcerea în țară și prin aceasta împlinirea prorociilor, ci și a suferit în mod deosebit din cauza vinei și stării stricate a poporului. În Daniel 9 găsim mărturisirea vinei făcută cu smerenie de el. Dar noi vedem acolo și cum Dumnezeu dă un răspuns minunat aceluia care se află într-o nevoie așa de mare, care este legat de prorocia referitoare la cei șaptezeci de săptămână-ani. Răspunsul dat acestui om preaiubit (Daniel 9,23; 10,11.19) este așa de profund și așa de important, că chiar și noi avem mereu nevoie de acest răspuns, ca să înțelegem câtuși de puțin ceva despre istoria viitoare a Ierusalimului, da, despre întreaga prorocie. Daniel este omul care a avut parte de harul să primească această prorocie cheie, o prorocie despre cetate și despre Templu, care îi stăteau așa de mult pe inimă, o prorocie care se întinde până în timpurile îndepărtate din urmă, până în momentul când fărădelegea poporului și a cetății va fi ispășită. Este o prorocie care vorbește chiar și despre Acela prin care dreptatea va veni peste popor și peste cetate.

Vrem să ne ocupăm mai detaliat cu această prorocie importantă. Ea cuprinde o perioadă de timp de șaptezeci de „grupe de șapte”, care sunt hotărâte pentru poporul Israel și pentru cetatea Ierusalim. Din context și printr-o comparație cu Levitic 25,8 devine clar că prin aceste „grupe de șapte” este vorba de perioade de timp de șapte ani. Mult mai clar devine aceasta când vedem că prin ultima jumătate a „săptămânii-an”, așa cum se vede din alte locuri din Scriptură, se înțeleg trei ani și jumătate (Daniel 7,25; 12,7.11.12; Apocalipsa 11,2.3; 12.6.14). Ca să înțelegem bine această perioadă de timp de șaptezeci de săptămână-ani (aceasta este deci de șaptezeci de ori șapte = 490 de ani), trebuie să întrebăm când începe și când se sfârșește această perioadă de timp.

a) Începutul

În Daniel 9,25 citim clar, că cei șaptezeci de săptămână-ani încep cu momentul când pornește cuvântul pentru restabilirea și zidirea Ierusalimului. Când a fost acest moment? Citim în Biblie că Zorobabel s-a reîntors în Palestina cu scopul și la porunca lui Cores (Cirus) să rezidească Templul, dar nu citim nimic despre o poruncă referitoare la reclădirea cetății. S-a început într-adevăr reclădirea cetății, dar aceasta a avut loc împotriva poruncii împăratului din Babel (Ezra 4). Ezra a primit numai porunca de reclădire a Templului. Numai Neemia a primit de la împărat porunca și aprobarea de reconstruire a cetății însăși, așa cum citim în Neemia 2. Deci anul al 20-lea al împăratului Artaxerxes este începutul celor șaptezeci de săptămână-ani. Acesta trebuie să fi fost aproximativ anul 445 înainte de Hristos.

b) Sfârșitul

Citim în Daniel 9,24 că cele șaptezeci de săptămâni se întind până în momentul când va înceta fărâdelegea, când se vor pune capăt păcatelor și se va face ispășirea nelegiurii. Este clar că în principiu aceasta a avut loc pe crucea de pe Golgota. Dar poporul ca întreg nu este încă împăcat cu Dumnezeu, cu toate că mulți iudei au fost deja împăcați și primiți în Adunare. Însă aici este vorba de împăcarea întregului popor, și noi știm din Romani 11,25-26, că aceasta va avea loc abia atunci când va intra „numărul deplin al neamurilor” și când Salvatorul va veni din Sion și va îndepărta nelegiurile de la Iacov, atunci tot Israelul va fi mântuit. În afară de aceasta Daniel 9,24 spune că cele șaptezeci de săptămâni se vor încheia prin introducerea unei dreptăți veșnice, prin pecetluirea (încheierea) viziunilor și prorociilor (deci sfârșitul și împlinirea prorociei) și prin ungerea Celui Preasfânt (Locul Preasfânt cel nou). Nu este nici un dubiu că aceste drepturi se pot referi numai la revenirea lui Hristos, în care se împlinesc toate prorociile, care va instaura pe pământ o dreptate veșnică și va construi un Templu nou. Rezumând vedem deci că cele șaptezeci de săptămâni încep cu cuvântul lui Artaxerxe de reclădire a Ierusalimului și sfârșesc cu instaurarea Împărăției păcii la venirea lui Hristos.

Aici ne lovim de o problemă aparentă. Este adevărat că șaptezeci de săptămâni sunt 490 de ani. Dar de la Neemia au trecut deja mult mai mulți ani decât 490 de ani (și anume aproximativ 2400 de ani), și încă nu a avut loc revenirea lui Hristos. Dar dacă studiem mai în de aproape aceste șaptezeci de săptămâni, problema se rezolvă repede. Vedem că primele șaiszeci și nouă de săptămâni constituie un întreg, în timp ce săptămâna șaptezeci ocupă un loc cu totul deosebit. Primele șapte săptămâni (49 de ani) cuprind perioada de timp a restaurării Ierusalimului; această perioadă ne este descrisă în cartea Neemia și ne conduce spre sfârșitul liniei istorice a Vechiului Testament. Cele șaiszeci și două de săptămâni, care urmează după aceste șapte săptămâni, constituie trecerea spre Noul Testament. Da, noi citim, că cele șaiszeci și două de săptămâni se întind până la Mesia, Prințul, așa că primele șaiszeci și nouă de săptămâni se termină odată cu venirea lui Hristos („Hristos” înseamnă Unsul și înseamnă același lucru ca „Mesia”).

După aceea găsim o realitate foarte remarcabilă. După șaiszeci și nouă de săptămâni linia istorică este evident întreruptă, căci sunt numite o serie de evenimente care în mod categoric trebuie să aibă loc *după* șaiszeci și nouă de săptămâni, dar în același timp *înainte* de săptămâna șaptezeci, despre care se vorbește abia în versetul 27. Aceasta este foarte ciudat, și noi trebuie

să reținem bine aceasta. Evenimentele propriu-zise din versetele 26 și 27 le vom studia mai târziu detaliat, dar deja acum atragem atenția asupra liniei principale, care merge prin această prorocie, pentru ca prin aceasta să devină foarte clar faptul important al amânării săptămânii șaptezeci. Probabil unii gândesc, că este ceva ciudat faptul că săptămâna șaptezeci nu urmează imediat după celelalte săptămâni, ci este amânată așa de mult timp (până scurt înainte de revenirea lui Hristos). Prorocia dă ea însăși răspunsul la acest fapt ciudat. Noi citim în versetul 26 că *după* săptămâna șaizeci și nouă Mesia va fi dat la o parte. Tocmai aceasta este partea ciudată a acestei prorocii; căci un Mesia-Prinț, un Împărat uns, domnește de fapt peste un regat, însă acest Mesia va fi înlăturat. De aceea urmează apoi și: „... nu va avea nimic”. Hristos a venit, ca să întemeieze Împărăția păcii, dar în loc de aceasta El va fi lepădat de supușii Lui și pentru un timp îndelungat va trebui să renunțe la Împărăția Sa și s-o lase în mâinile oamenilor. Fără regat și fără să posede o împărăție, Mesia va fi dat la o parte (va fi stârpit) de poporul Său. Din cauza aceasta instaurarea Împărăției păcii va fi amânată pentru mult timp, și prin aceasta și săptămâna șaptezeci, care precede direct Împărăția păcii (compară cu versetul 24). Abia în timpul final, după evenimentele revoluționare din versetul 26, care încă nu au loc, începe săptămâna șaptezeci și ultima, care se va încheia cu „introducerea unei dreptăți veșnice”, prin revenirea lui Mesia cel stârpit (dar înviat). Citim clar în versetul 26, că în această perioadă intermediară cetatea și Templul vor fi pustiite (ceea ce a avut loc realmente în anul 70 după Hristos prin conducătorul de oști roman Titus) și că după aceea PÂNĂ LA SFÂRȘIT va fi război. Abia după aceea, *în timpul sfârșitului*, începe săptămâna șaptezeci. Prin ce se va putea recunoaște sigur, că începe săptămâna șaptezeci? Prin aceea că ea începe printr-un legământ între „el” din versetul 27 (acesta se referă la căpetenia poporului roman, care în anul 70 după Hristos a pustiit cetatea și Templul) și „mulți” (aceasta este în cartea Daniel totdeauna mulțimea poporului iudeu, vezi 11,33.39; 12,3). Deci când se va încheia cândva un legământ de șapte ani între căpetenia împărăției romane reînstate și poporul iudeu, care va fi reîntors în țara lui, atunci vom ști că a început săptămâna șaptezeci – dacă Adunarea nu va fi atunci deja răpită. Pentru studiul nostru în continuare este deci important să se înțeleagă că săptămâna șaptezeci încă nu a trecut și așteaptă să se împlinească, și anume din următoarele motive:

- a) Templul este încă pustiit,
- b) „sfârșitul” nu a venit încă,
- c) nu există încă o căpetenie romană peste un imperiu roman restabilit, și deci nu este nici un legământ cu poporul iudeu.
- d) păcatul poporului iudeu ca popor încă nu s-a încheiat,
- e) dreptatea veșnică peste poporul iudeu încă nu a venit,
- f) nu este încă restaurată Sfânta Sfintelor, care să fie unsă.

Evenimentele din această ultimă săptămână-an cuprind o parte mare a prorociilor. Discutarea acestor prorocii trebuie s-o amânăm pentru mai târziu.

Marele Împărat

La câteva secole după ce rămășița lui Israel s-a reîntors din Babel, vedem cum Dumnezeu prezintă poporului pe Mesia al Său. Dar cu regret vedem și cum Ierusalimul leapădă pe Împărat, așa cum a fost prorocit de proroci (vezi de exemplu Isaia 8,13-15 și mai detaliat Zaharia 11). Stricăciunea inimii izraeliților, da, și a națiunilor, devine pe deplin vizibilă când

1. Preistorie

Mesia, Domnul Isus, este răstignit de popor în conspirație cu națiunile în afara porților Ierusalimului și moare acolo. Aceasta este împlinirea cuvintelor din Daniel 9, unde se spune, că Mesia va fi stârpit și nu va avea nimic. Dar noi vedem cum după trei zile Mesia înviază din mormânt și Se arată ucenicilor Săi, ca să le explice de ce au fost necesare aceste suferințe și această moarte și cum va fi fundamentul pentru slava viitoare, pe care El o va avea, când Se va reîntoarce la poporul Său.

În acest context prin apostoli se dă o ultimă mărturie Ierusalimului și întregului popor cu făgăduința că dacă ei vor primi acum pe Mesia, El ar veni din cer ca să instaureze Împărăția păcii. Abia după ce această mărturie este respinsă, Ierusalimul va fi dat din nou la o parte pentru mult timp. Noua judecată asupra lui Israel își are punctul culminant într-o nouă pustiire a Ierusalimului. Iudeii au strigat odinioară: „Sângele Lui să fie asupra noastră și asupra copiilor noștri!” (Matei 27,25).

Prin aceasta au atras asupra lor judecata, despre care prorocii au vorbit deja. În diferite locuri din prorocii vedem cum lepădarea lui Mesia este legată cu pustiirea cetății și împrăștierea iudeilor. Am dat deja ca exemplu Daniel 9,26, unde găsim ambele realități: după aceste șaiszeci și nouă de săptămâni, Unsul va fi stârpit și nu va avea nimic. Poporul unui prinț care va veni va nimici cetatea și sfântul locaș și sfârșitul lui va fi ca printr-un potop; până la sfârșit va fi război, o hotărâre de pustiire.” Aici se vorbește despre poporul roman (care în viitor va avea un prinț, despre care este vorba în versetul 27), care a pustiit Ierusalimul și Templul, după ce Mesia a fost stârpit, fără să ia în posesiune împărăția Sa.

În Zaharia 13 găsim ceva asemănător (versetele 5-7), însă aici lepădării de către iudei i se adaugă și replica: Și El (Mesia) va zice: Nu sunt profet, sunt lucrător al pământului, pentru că un om m-a cumpărat ca rob din tinerețea mea. Și, dacă-l va întreba cineva: „De unde vin aceste răni pe care le ai la mâini?”, el va răspunde: În casa celor ce mă iubesc le-am primit. Scoală-te, sabie, asupra Păstorului Meu și asupra omului care Îmi este însoțitor! Zice Domnul oștirilor. Lovește pe păstor și oile se vor risipi. Și Îmi voi întoarce mâna spre cei mici.” Hristos este Omul care a venit ca pe un pământ blestemat să îndure „munca sufletului Său”, lepădat de casa acelora care Îl iubeau; i-au bătut cuie în mâini. El a fost dus de Iehova în judecată, cu toate că El era tovarășul Lui. Urmările sunt duble: o împrăștiere a oilor (așa cum a avut loc în anul 70), și totodată un mesaj de mântuire pentru „cei mici”, cei neînsemnați, cei „nenorociți” ai turmei (capitolul 11,7), rămășița din Israel.

În cartea prorocului Mica găsim alte aspecte. Foarte cunoscut este versetul al doilea din capitolul 5, însă el este foarte puțin citit în contextul lui corect. Este o frază intercalată, care vorbește despre originea omenească (din Betleem) și originea divină (din veșnicie) a lui Mesia, a Domnitorului peste Israel; această frază intermediară stă în mijlocul unei secțiuni care se ocupă cu iudeii și Mesia al lor. De la capitolul 5 versetul 1 începe un fel de anexă (până la capitolul 5,15), în care Asiria stă în punctul central ca marele dușman din viitor al lui Israel; în viitor el va porni împotriva statului iudeu, și este Dumnezeu Însuși, care în capitolul 5 versetul 1 spune: „Acum, strângeți rândurile, fiică a trupelor.” Aceasta are cu adevărat loc, căci rămășița spune apoi: „căci suntem împresurați”. Asirianul va înconjura Ierusalimul, așa cum vom vedea mai târziu; dar imediat după aceea urmează o frază importantă, prin care prorocul redă cauza întregii suferințe, care vine asupra Ierusalimului: „Judecătorul lui Israel este lovit cu nuiua peste obraz!” Lepădarea Judecătorului lui Israel de către iudei este cauza suferinței venite peste Ierusalim și peste popor; și după fraza intermediară din capitolul 5 versetul 2, prorocul continuă: „De aceea îi va părăsi, până la timpul când va fi în dureri cea

care are să nască.” După lepădarea lui Mesia poporul va fi lăsat în seama lui proprie și va ajunge în durerile nașterii, despre care vorbește capitolul 4, versetele 9 și 10; acesta este timpul actual, și în mod deosebit ultima parte a acestei perioade, care se încheie cu atacul prin surprindere venit de la asirieni și salvarea prin Mesia (capitolul 5,3b-6).

Alte mărturii din Vechiul Testament

Mai sunt și alte mărturii directe în Vechiul Testament cu privire la pustiirea Ierusalimului, dar ele stau totdeauna în legătură cu prima pustiire prin Nebucadnețar. În linia profetică a istoriei mântuirii aceste două pustiiri sunt totdeauna văzute ca fiind *una singură*, și este bine să se înțeleagă aceasta. Prima pustiire nu a fost – așa cum am amintit deja – o pustiire definitivă, căci a existat o făgăduință de restaurare la scurt timp (și anume după 70 de ani), chiar dacă această restaurare în final s-a referit numai la o mică parte a captivilor din Babel. Abia după ce această parte mică a lepădat pe Mesia și în felul acesta măsura de vină a fost umplută, această pustiire a devenit deplină și definitivă, cu o făgăduință de restaurare, care se va împlini abia în timpul din urmă.

Așa cum „prorociile reînțoarcerii” au fost împlinite parțial la întoarcerea din Babel și abia în timpul din urmă se vor împlini pe deplin, tot așa și „prorociile pustiirii” au mai multe împliniri: parțial au fost împlinite în anul 589 înainte de Hristos, și pe deplin în anul 70 după Hristos, la care noi trebuie să diferențiem clar prorociile care se referă la cele două asedieri (nu pustiiri totale), de care Ierusalimul va trebui să aibă parte în viitorul apropiat; vom vorbi despre aceasta. Exemple clare despre o astfel de „prorocie de pustiire” avem în Ezechiel 16 și 22, la care noi trebuie în primul rând să ne gândim la pustiirea prin Nebucadnețar; însă în ambele cazuri prorocia se întinde până în timpul din urmă. În Ezechiel 16 vedem că pentru Ierusalim va fi o binecuvântare nemărginit de mare, căci Domnul spune: „Dar Eu Îmi voi aduce aminte de legământul Meu făcut cu tine în timpul tinereții tale și voi face cu tine un legământ veșnic” (versetul 60); aceasta este în viitor, căci legământul nou, veșnic, va fi încheiat în Împărăția păcii (Jeremia 31,32). Însă prorocia se referă și la pustiirea din anul 70 după Hristos, căci abia atunci judecata a fost exercitată pe deplin. Același lucru vedem și în Ezechiel capitolul 22,1-22, unde se spune, că Ierusalimul după judecata asupra cetății va ajunge o rușine printre popoare și o batjocură printre toate țările (versetul 4), că locuitorii vor fi risipiți printre națiuni și răspândiți în felurite țări și prin propriile fapte cetatea va fi profanată înaintea popoarelor (versetele 15.16); și aceasta a avut loc pe deplin după pustiirea din anul 70 după Hristos.

Probabil în Deuteronom 28 găsim în vorbirea lui Moise descrierea cea mai directă și mai exactă a căderii Ierusalimului în anul 70 după Hristos, în mod deosebit în versetele 49-68. Vedem acolo un popor care vine de departe împotriva cetăților Israelului; cu zbor ca de vultur (simbolul național pe care romanii îl aveau pe drapelul lor) el va nimici poporul. Zidurile cetății vor cădea în urma asedierii. Poporul va fi așa de îngrozitor strâmtorat, că ei vor mânca rodul trupului lor! Ei vor fi stârpiți și puținii care vor rămâne vor fi împrăștiați printre națiuni, fără să ajungă vreodată la odihnă. Mulți dintre ei vor fi duși în Egipt, fără ca acolo să fie cineva care să-i cumpere. Toate acestea s-au împlinit literalmente în anul 70 după Hristos și după aceea.

Prorociile Domnului

Cele mai detaliate prorocii despre distrugerea prin Titus le găsim desigur în Noul Testament, și anume din gura Domnului Isus. În primul rând numim pilda nunții fiului de împărat din Matei 22,1-14. Acolo este vorba despre o cetate care este invitată de împăratul ei să participe la masa nunții fiului împăratului. Cetățenii cetății resping însă invitația și chiar omoară pe robii împăratului. Ce trebuie să facă împăratul cu cetatea păcătoasă? „Împăratul s-a mâniat: a trimis oștile sale, a nimicit pe ucigașii aceia și le-a ars cetatea” (versetul 7). Aceasta este judecata asupra Ierusalimului: Ierusalimul va deveni prada flăcărilor, deoarece el a respins mesajul mântuirii. În mod direct Domnul vorbește despre această judecată în Luca 19: „Vor veni peste tine zile când vrăjmașii tăi te vor înconjura cu șanțuri, te vor împresura și te vor strâmtora din toate părțile; te vor face una cu pământul, pe tine și pe copiii tăi din mijlocul tău; și nu vor lăsa în tine piatră pe piatră, pentru că n-ai cunoscut timpul cercetării tale.” (versetele 43.44) Ei nu au înțeles ce ei disprețuiau și în stricăciunea lor au respins mântuirea lui Hristos. De aceea această cetate trebuia distrusă, deoarece ea nu a cunoscut timpul de har.

Deci distrugerea nu putea fi ocolită – vina poporului era mare și Domnul Însuși a prorocit-o. Trebuie însă să ținem seama că această vestire a judecății niciodată și nicidecum nu putea anula făgăduințele care au fost date odinioară străbunilor lor. Dumnezeu a dat alesului Său aceste făgăduințe fără condiții și în har. Ele sunt baza de nezguduit pentru binecuvântările viitoare ale poporului (Mica 7,18-20). Tocmai pe acestea își întemeiază apostolul Pavel argumentarea în epistola către Romani capitolele 9-11. Este imposibil ca poporul Israel să fie pentru totdeauna dat deoparte de Dumnezeu, căci „în ceea ce privește alegerea sunt iubiți din cauza părinților lor. Căci darurile de har și chemarea lui Dumnezeu sunt fără schimbare” (Romani 11,28.29). De aceea rămâne să existe o făgăduință de binecuvântare pentru Israel, cu toate că acum poporul este decăzut și mântuirea a ajuns la națiuni. „Fraților, nu vreau să nu știți taina aceasta: o parte din Israel a căzut într-o împietrire, care va ține până va intra numărul deplin al neamurilor. Și în felul acesta tot Israelul va fi mântuit, după cum este scris: „Salvatorul va veni din Sion și va îndepărta nelegiuirile de la Iacov. Acesta va fi legământul Meu pentru ei, când le voi șterge păcatele.” (Romani 11,25-27) Israel este astăzi în cea mai mare parte a lui împietrit, dar nu va rămâne așa. Când numărul deplin dintre națiuni a luat parte la pomul făgăduinței, atunci adevăratul Israel va fi în întregime mântuit. Rămâne deci un „până când”, și acest cuvânt foarte important este cheia pentru binecuvântarea viitoare a lui Israel. Și Domnul Isus folosește acest cuvânt, când vorbește despre pustiirea Ierusalimului gata să înceapă, ca să indice sfârșitul perioadei de punere la o parte a lui Israel. Citim astfel în evanghelia după Matei 23,37-39 (compară și cu Luca 13,34.35): „Ierusalime, Ierusalime, care omori pe proroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine! De câte ori am dorit să strâng pe copiii tăi, cum își strânge găina puii sub aripi, și n-ați vrut! Iată, vi se lasă casa pustie, căci vă spun că de acum încolo nu Mă veți mai vedea până când veți zice: „Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului!”” Această prorocie cuprinde trei părți: întâi, lepădarea de către popor, în al doilea rând, casa iudeilor (căci nu mai era casa Tatălui Său) va fi pustiită și va rămâne mult timp pustiită, și în al treilea rând, ei nu vor mai vedea pe Domnul. Însă cândva poporul va striga din nou ceea ce a strigat la intrarea Lui în Ierusalim (Matei 21,9), și anume atunci când va reveni Mesia și din nou va intra în Ierusalim (Psalmul 24 și Psalmul 118). Abia la *această intrare* va fi vestită cu adevărat pacea poporului, și El va domni până la marginile pământului (Zaharia 9,9.10).

Făgăduințele restaurării

Acest „până când” plin de speranță, care include în sine sfârșitul pustiirii Ierusalimului și al lepădării lui Israel, îl găsim și în Vechiul Testament. Cităm unele prorocii, care vorbesc despre pustiirea Ierusalimului, legată cu restaurarea definitivă în timpul din urmă. În Isaia 32 avem începând cu versetul 9 un anunț energic al judecății care urmează să aibă loc, care va veni peste Ierusalim. Ea se termină în felul următor: „Căci palatul va fi părăsit, mulțimea cetății va fi uitată; dealul și turnul vor deveni pe veci peșteri, o bucurie a măgarilor sălbatici, o pășune a turmelor, *până când* Duhul se va turna de sus peste noi” (versetele 14.15). Această singurătate a cetății se va termina, când Duhul Sfânt va fi turnat peste acest popor, așa cum este descris în Ioel 2,28-32 și Ezechiel 36,27. Atunci va începe timpul minunat al binecuvântării, în care pacea și dreptatea vor locui pe pământ și poporul lui Dumnezeu va savura nederanjat odihna. Același lucru găsim în Ezechiel 21,13-22, unde pustiirea prin Nebucadnețar și prin Titus este văzută ca fiind una. Judecata lui Dumnezeu asupra acestei cetăți va fi îngrozitoare, și în cele din urmă va rămâne numai o grămadă de dărâmături. Însă apoi citim în versetul 27: „Dar lucrul acesta nu va avea loc *decât la* venirea Aceluia care are drept la ea și în mâna căruia o voi da.” Blestemul, care este peste această cetate, va fi îndepărtat abia când va veni Mesia, care va domni peste ea.

Chiar dacă nu se folosește cuvântul *până*, totuși găsim același gând în Mica 3,9-4,5. Și aici sunt prezentate unul după altul principii importante, pe care le-am găsit și în alte locuri din Scriptură. Mai întâi starea îngrozitoare a conducătorilor poporului, care au clădit Sionul cu sânge și Ierusalimul cu nedreptate; stricăciunea și sfințenia de formă domină cetatea. Care trebuie deci să fie răspunsul lui Dumnezeu? „De aceea, din cauza voastră, Sionul va fi arat ca un ogor, Ierusalimul va ajunge un morman de pietre și muntele Templului o înălțime a unei păduri” (versetul 12). Dar este acesta sfârșitul? Nu, căci capitoul 4 continuă imediat după aceea: „Dar *în zilele din urmă*, muntele casei Domnului va fi întemeiat tare ca cel mai înalt munte, se va înălța deasupra dealurilor.” După aceea urmează descrierea Împărăției păcii (pe care noi o cunoaștem și din Isaia 2), când Iehova-Mesia va judeca între multe popoare, când ei nu vor mai trebui să învețe războiul, și poporul lui Dumnezeu va umbla în Numele Domnului Dumnezeului său, totdeauna și veșnic.

Cum pot atunci așa de mulți oameni din zilele noastre să spună că pentru poporul pământesc al lui Dumnezeu nu mai este nici un viitor? Nu este făgăduința dată lui Avraam fără schimbare? Nu este cuvântul Domnului de nezguduit? Contrariul este valabil! Creștinii – și cu regret sunt mulți din aceștia -, care își permit să-și însușească toate binecuvântările lui Israel nu înțeleg care este situația reală. Căci corespunzător prorociei foarte clare în epistola către Romani 11 vedem într-adevăr că din pomul făgăduinței au fost rupte unele ramuri din cauza necredinței lor (partea împietrită a lui Israel) și că noi ca ramuri sălbatice am fost altoiți; dar dacă aceste ramuri sălbatice nu rămân în bunătatea lui Dumnezeu (ceea ce s-a și întâmplat între timp!), ele vor cunoaște asprimea Lui, pe care El a arătat-o și ramurilor naturale. Ele nu vor fi cruțate, ci vor fi tăiate, după care Israel va fi din nou altoit. O rămășiță din Israel și numărul deplin dintre națiuni sunt cruțate în timpul actual, însă atunci creștinătatea va fi tăiată și tot Israelul va fi mântuit. Realitatea decurge uneori altfel decât gândește omul; nu creștinătatea are viitor (desigur făcând excepție de viitorul ceresc al adevăratei Adunări), ci Israel. Aceasta este făgăduința minunată, de nezguduit, a prorociilor.

1. Preistorie

Noi trăim acum *după* timpul pustiirii Ierusalimului, în timpul în care este strânsă Adunarea. Găsim aceasta prezentat simbolic în Isaia 8,14-18; și aici vedem mai întâi judecata asupra locuitorilor Ierusalimului (versetele 14 și 15) și după aceea pe Omul Hristos, ca Cel lepădat, care Se încrede în Iehova, cu copiii pe care I i-a dat Iehova, care vor fi semne în Israel. Corespunzător indiciului clar din epistola către Evrei 2,11-13 aici este vorba de timpul Adunării, în care numai o rămășiță din Israel va fi mântuită (Romani 11,5); și dacă preluăm aici secțiunea din Evrei 2, atunci vedem și aici gândul aceluia în așteptare „până când”; da, în versetele 5-9 ne este prezentat că Domnul, care acum este văzut în mijlocul Adunării, nu este încă văzut ca Acela căruia Îi sunt supuse toate. Dar cândva El, Fiul Omului lepădat, prezentat în Psalmul 8, Cel care pentru un timp scurt a fost mai prejos de îngeri, va domni peste lumea din viitor; Dumnezeu Îl pune peste lucrarea mâinilor Lui.

În încheiere prorocia Domnului din evanghelia după Luca 21 ne oferă o ocazie bună să rezumăm cele spuse până acum. Această prorocie sintetică cuprinde următoarele evenimente (versetele 20-27).

1. Ierusalimul va fi înconjurat de armate; aceasta înseamnă pustiirea cetății.
2. Rămășița credincioasă din Iudeea și Ierusalim va fugi pe munți.
3. Urmează apoi zilele de răzbunare asupra Ierusalimului, în concordanță cu prorocia.
4. Iudeii cad uciși de sabie și sunt împărțiați ca prizonieri printre popoare.
5. Noi trăim acum în timpul când Ierusalimul este călcat în picioare de națiuni.
6. Dar există iarăși un „până când”! Judecata asupra Ierusalimului se termină atunci când se vor fi împlinit „timpurile națiunilor”; așa cum am spus mai înainte, această perioadă de timp este perioada de domnie a națiunilor, în mod deosebit a celor patru imperii mondiale. Restaurarea actuală a statului Israel arată că acest timp al națiunilor se va împlini curând (compară versetele 29-31).
7. Sfârșitul acestor timpuri va fi caracterizat prin semne îngrozitoare, prin frică printre popoare și o zguduire a puterilor cerului.
8. Urmează apoi revenirea Fiului Omului în putere și cu mare slavă. El va nimici imperiile mondiale și va salva poporul Său și cetatea.

Firul călăuzitor se întinde deci de la venirea și lepădarea lui Mesia, punerea la o parte a lui Israel, care urmează după aceasta, și pustiirea Ierusalimului, mesajul mântuirii adus națiunilor, strângerea Adunării (în timp ce Ierusalimul zace pustiit) până la timpul din urmă: aceste ultime evenimente, care vor veni peste Ierusalim, și revenirea lui Hristos constituie tema capitolelor următoare.